

OPINIÓ

D'actiu a passiu

RAMON MORELL

ECONOMISTA

A finals del segle XX, és a dir, fa uns 25 anys, sempre explicava que l'actiu més important de les Terres de Lleida era, precisament, la terra disponible que teníem sense ocupar, sense utilitzar, que contrastava amb la que no tenien en les comarques catalanes on l'aglomeració i la concentració feien quasi impossible incorporar noves activitats per no haver-hi espai lliure per aquestes. D'altra banda, es començava a valorar que el cost social del transport que suposava, en molts casos, les llargues distàncies entre lloc de residència i lloc de treball generava fortes economies negatives, la qual cosa donava avantatges comparatives positives a les nostres comarques. El temps, però, m'ha fet veure que estava equivocant, que allò que abans era un actiu important ara s'ha convertit en un passiu no menys determinant.

Vaig començar a pensar que la cosa anava a pitjor quan al 2005 es va anunciar la construcció d'una presó a Tàrrrega (al final no es va fer). Va ser en aquells moments quan vaig veure clar que la terra disponible serviria no per descongestionar, sinó per acollir allò que no hi cap o no es vol tenir, al marge dels centres penitenciaris, a la Catalunya més densa. Ara estem vivint uns moments tensos, no perquè comenci quelcom nou, no, sinó perquè sembla que no hagi cap tipus de límit a l'hora d'hipotecar territori, concentrant i no dispersant allò que és necessari però que comporta

un cost que s'hauria de repartir de forma més equitativa. La pressió en el camp, amb els objectius de desenvolupament sostenible 2030 pel que fa als canvis de polítiques energètiques amb la promoció de energia neta no contaminant, és molt forta. Aquest és un fenomen que no es dona només a casa nostra. Els inversors internacionals més potents, Warren Buffett i Bill Gates, per exemple, estan comprant terres i canvien actius financers per actius reals, molt probablement per compensar la volatilitat d'aquests últims però també perquè el sector alimentari és un dels sectors estratègics més importants i, sobretot, per instal·lacions fotovoltaïques de cara a la producció d'energia neta.

Concretament, a Catalunya hi ha sol·licitades, per aquest tipus d'instal·lacions, segons el departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat, 7.340 hectàrees, al Segrià 1.188, les Garrigues 814, Pallars Jussà 630, Noguera 177 i Segarra 67, com a comarques de Ponent amb més sol·licituds. Doncs bé, aquestes cinc comarques acumulen el 39,18% del total de sol·licituds

presentades. Si considerem ara l'altra energia neta, els parcs eòlics, les dades són les següents: el total d'aerogeneradors que hi ha a Catalunya és de 1.588, a les Garrigues 87, Segrià 44, Urgell 26 i Segarra 18, el que representa un 21,58% del total. El nombre de sol·licituds d'aerogeneradors nous a Catalunya és de 777, dels quals 155 al Segrià, 153 Segarra, 50 Garrigues i 11 Solsonès, ni més ni menys que el 47,49% del total.

Aquí s'entra en un problema d'escassetat, tots estem d'acord amb el caràcter estratègic del món agrari (només cal mirar el que ha passat i està passant amb la pandèmia) i amb la promoció de les energies renovables, però resulta que totes dues activitats no poden entrar en contradicció, és a dir, no podem escollir l'agricultura i ramaderia i marginar les energies renovables o a l'inrevés, no podem dedicar-nos només a les renovables marginant l'alimentació. La terra és escassa i, per tant, cal distribuir entre tot el territori de manera justa i equitativa les instal·lacions de les renovables. La Catalunya més buida no es negarà a assumir la seva responsabilitat i

el seu cost, però el que no es pot fer és demanar-li que sigui ella la que assumeixi els abocadors, les presons, les indústries contaminants, les plantes de reciclatge de tot tipus de residus, les renovables i tot allò que molesta, no agrada i/o contamina. Hi ha d'haver protecció a tot l'agrari i mecanismes de compensació.

La terra disponible a Lleida havia de servir per acollir allò que no hi cap o no es vol tenir a la Catalunya més densa

... és segura

JOSEP TORT

HISTORIADOR

Aquesta és la setmana de Sant Jordi, de la Verge de Montserrat, de la primavera florida, passada la Pasqua i amb l'horari nou i uns dies que s'allarguen... i també és, a tants pobles, entitats, associacions, escoles i col·lectius el temps de la setmana cultural.

Amb aquest nom s'han fet durant molts anys una infinitat d'actes carregats de bona voluntat que han permès el cultiu bàsic de gairebé totes les formes d'expressió artística, i quasi tots els formats d'acte cultural, però això sí, amb poques pretensions i en la immensa majoria dels casos, de manera amateur.

Des de l'any passat m'esgarrija pensar que es puguin perdre, potser per sempre, aquestes "setmanes culturals" de tan poc prestigi i d'expectatives tan humils. Realment és molt preocupant i és possible que ens n'adonem quan ja sigui massa tard. Quedaran potser les escolars, i alguna altra proposta lligada a Sant Jordi. Podríem pensar que no ens perdem gran cosa, i que potser hem d'aspirar a activitats de més nivell i a programes d'actes més pensats, amb més espai per als professionals i que tinguin uns objectius més clars. Molts de nosaltres ho haurem defensat alguna vegada. Però el que passa és que amb aquestes setmanes s'aconsegueix que moltes manifestacions arribin a tots

els racons, s'aconsegueix que molta gent, potser per primera vegada, s'apropi a un escenari, s'organitzi, parli en públic, ensenyi als altres la seva traça en fer alguna cosa, la seva dèria en aprendre coses, o la seva col·lecció. També s'aconsegueix, o s'intenta, que hi hagi debats assenyats, memòries compartides, voluntats a sumar... Aquests actes són una possibilitat d'equivocar-se, una opció per temptar la sort, un repte que molts no tornaran a tenir.

En aquesta segona primavera amb pandèmia, ens repetim que la cultura és essencial. Però tota. També la més senzilla, la més primària, la més propera. Patim pels professionals que, com en tantes altres feines ho estan passant malament. Ens preocupa l'empresa, la competitivitat i els equipaments. Patim per tot aquells que intentaven ser professionals en aquestes feines que gairebé sempre han estat tan precàries com compromeses. Però mentre tant també es perd la cultura petita, esporàdica, domèstica, simple, i que també és educadora, necessària, imprescindible com menjar i beure.

És essencial perquè així es creen públics, lletraferits, espectadors, afeccionats, col·leccionistes, lectors, oients, erudits, i, de pas, alguns "friquis" i alguns genis. És essencial perquè és en aquestes activitats on podem esperar la solidaritat, la mi-

rada de gènere, la perspectiva social, la cohesió cívica, la pertinença. Són aquests actes petits de les setmanes culturals els que moltes vegades al barri, al poble, al casal, ens obren les portes a la salut, a l'educació, a la ciència, al compromís polític, a la lluita pels drets.

En fi, es tracta de Cultura! Amb totes les lletres i en majúscula. És a dir que es tracta de democràcia, de llibertat, d'identitat, de consciència, de comunicació, de coneixement, de risc, de comunitat, de valors... d'humanitat en el seu sentit més complet. De Cultura, sí.

La Cultura és essencial, ho repetim. I és segura. Si, també. És segura si parlem dels mitjans i les solucions que tothom està posant per no parar-la, si tenim tots un comportament adient i la fem amb respecte a les persones i a les coses. Però, Covid-19 a banda, hem de ser conscients que ara mateix, a molts llocs d'aquest planeta es prohibeixen activitats, es castiguen creativitats, es persegueixen idiomes i identitats, es tallen les comunicacions, s'empresona els artistes, es tanquen les aules o es cremen els llibres. Es mata la Cultura.

Només per això, per prendre consciència del seu valor, no podem perdre'ns ni una humil "setmana cultural" no fos cas que algun dia les prohibeixin totes i ningú sàpiga per què.

